

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyaē bālakāṇḍē
॥ pañcaṣaṣṭitamah sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ pañcaśaṣṭitamaḥ sargaḥ ॥

viśvāmitrasyōgraṃ tapastasya brāhmaṇatvalābhastaṃ
munivaraṃ praśasya tēna viśṛṣṭasya rājñō janakasya
rājabhavanaṃ prati gamanam

atha haimavatīm rāma
diśaṃ tyaktvā mahāmuniḥ |
pūrvāṃ diśamanuprāpya
tapastēpē sudāruṇam || 1.65.1 ||

maunaṃ varṣasahasrasya
kṛtvā vratamanuttamam |
cakārāpratimaṃ rāma
tapaḥ paramaduṣkaram || 1.65.2 ||

pūrṇē varṣasahasrē tu
kāṣṭhabhūtaṃ mahāmuniḥ |
vighnairbahubhirādhūtaṃ
krōdhō nāntaramāviśat || 1.65.3 ||

sa kṛtvā niścayaṃ rāma
tapa ātiṣṭhatāvyayam |

tasya varṣasahasrasya
vratē pūrṇē mahāvratāḥ || 1.65.4 ||

bhōktumārabdhavānannaṃ
tasmin kālē raghūttama |
indrō dvijātirbhūtvā taṃ
siddhamannamayācata || 1.65.5 ||

tasmai dattvā tadā siddhaṃ
sarvaṃ viprāya niścitaḥ |
niḥśēṣitē'nnē bhagavā -
nabhuktvaiva mahātapāḥ || 1.65.6 ||

na kiñcidavadad vipraṃ
maunavratamupāsthitaḥ |
tathaivāsīt punarmauna -
manucchvāsaṃ cakāra ha || 1.65.7 ||

atha varṣasahasraṃ ca
nōcchvasan munipuṅgavaḥ |
tasyānucchvasamānasya
mūrdhni dhūmō vyajāyata || 1.65.8 ||

trailōkyam yēna sambhrānta -
mātāpitamivābhavat |
tatō dēvarṣigandharvāḥ
pannagōragarākṣasāḥ || 1.65.9 ||

mōhitāstapasā tasya
tējasā mandaraśmayāḥ |

kaśmalōpahatāḥ sarvē
pitāmahamathābruvan || 1.65.10 ||

bahubhiḥ kāraṇairdēva
viśvāmitrō mahāmuniḥ |
lōbhitaḥ krōdhitaścaiva
tapasā cābhivardhatē || 1.65.11 ||

nahyasya vṛjinaṃ kiñcid
dṛśyatē sūkṣmamapyuta |
na dīyatē yadi tvasya
manasā yadabhīpsitam || 1.65.12 ||

vināśayati trailōkyam
tapasā sacarācaram |
vyākulāśca diśaḥ sarvā
na ca kiñcit prakāśatē || 1.65.13 ||

sāgarāḥ kṣubhitāḥ sarvē
viśīryantē ca parvatāḥ |
prakampatē ca vasudhā
vāyurvātīha saṅkulaḥ || 1.65.14 ||

brahman na pratijānīmō
nāstikō jāyatē janaḥ |
sammūḍhamiva trailōkyam
samprakṣubhitamānasam || 1.65.15 ||

bhāskarō niṣprabhaścaiva
maharṣēstasya tējasā |

buddhiṃ na kurutē yāva -
nnāsē dēva mahāmuniḥ || 1.65.16 ||

tāvat prasādō bhagava -
nnagnirūpō mahādyutiḥ |
kālāgninā yathā pūrvam
trailōkyam dahyatē'khilam || 1.65.17 ||

dēvarājyam cikīrṣēta
dīyatāmasya yanmanaḥ |
tataḥ suragaṇāḥ sarvē
pitāmahapurōgamāḥ || 1.65.18 ||

viśvāmitram mahātmānam
vākyam madhuramabruvan |
brahmarṣē svāgataṃ tē'stu
tapasā sma sutōṣitāḥ || 1.65.19 ||

brāhmaṇyam tapasōgrēṇa
prāptavānasi kauśika |
dīrghamāyusca tē brahman
dadāmi samarudgaṇaḥ || 1.65.20 ||

svasti prāpnuhi bhadrām tē
gaccha saumya yathāsukham |
pitāmahavacaḥ śrutvā
sarvēṣām tridivaukasām || 1.65.21 ||

kṛtvā praṇāmaṃ muditō
vyājahāra mahāmuniḥ |

brāhmaṇyaṃ yadi mē prāptaṃ
dīrghamāyustathaiva ca || 1.65.22 ||

ōṅkāro'tha vaṣaṭkāro
vēdāśca varayantu mām |
kṣatravēdavidāṃ śrēṣṭhō
brahmavēdavidāmapī || 1.65.23 ||

brahmaputrō vasiṣṭhō mā -
mēvaṃ vadatu dēvatāḥ |
yadyēvaṃ paramaḥ kāmāḥ
kṛtō yāntu surarṣabhāḥ || 1.65.24 ||

tataḥ prasāditō dēvai -
rvasiṣṭhō japatāṃ varaḥ |
sakhyaṃ cakāra brahmarṣi -
rēvamastviti cābravīt || 1.65.25 ||

brahmarṣistvaṃ na sandēhaḥ
sarvaṃ sampadyatē tava |
ityuktvā dēvatāścāpi
sarvā jagmuryathāgatam || 1.65.26 ||

viśvāmitrō'pi dharmātmā
labdhvā brāhmaṇyamuttamam |
pūjayāmāsa brahmarṣiṃ
vasiṣṭhaṃ japatāṃ varam || 1.65.27 ||

kṛtakāmō mahiṃ sarvāṃ
cacāra tapasi sthitaḥ |

ēvaṃ tvanēna brāhmaṇyaṃ
prāptaṃ rāma mahātmanā || 1.65.28 ||

ēṣa rāma muniśrēṣṭha
ēṣa vighrahavāṃstapaḥ |
ēṣa dharmah parō nityaṃ
vīryasyaiṣa parāyaṇam || 1.65.29 ||

ēvamuktvā mahātējā
virarāma dvijōttamaḥ |
śatānandavacaḥ śrutvā
rāmalakṣmaṇasannidhau || 1.65.30 ||

janakaḥ prāñjalirvākya -
muvāca kuśikātmajam |
dhanyō'smyanugrhitō'smi
yasya mē munipuṅgava || 1.65.31 ||

yajñaṃ kākutsthasahitaḥ
prāptavānasi kauśika |
pāvitō'haṃ tvayā brahman
darśanēna mahāmunē || 1.65.32 ||

guṇā bahuvīdhāḥ prāptā -
stava sandarśanānmayā |
vistarēṇa ca vai brahman
kīrtyamānaṃ mahattapaḥ || 1.65.33 ||

śrutaṃ mayā mahātējō
rāmēṇa ca mahātmanā |

sadasyaiḥ prāpya ca sadaḥ

śrutāstē bahavō guṇāḥ || 1.65.34 ||

apramēyaṃ tapastubhya -

mapramēyaṃ ca tē balam |

apramēyā guṇāścaiva

nityaṃ tē kuśikātmaja || 1.65.35 ||

ṭṛptirāścaryabhūtānāṃ

kathānāṃ nāsti mē vibhō |

karmakālō muniśrēṣṭha

lambatē ravimaṇḍalam || 1.65.36 ||

śvaḥ prabhātē mahātējō

draṣṭumarhasi māṃ punaḥ |

svāgataṃ japatāṃ śrēṣṭha

māmanujñātumarhasi || 1.65.37 ||

ēvamuktō munivaraḥ

praśasya puruṣarṣabham |

visasarjāśu janakaṃ

prītaṃ prītamanāstadā || 1.65.38 ||

ēvamuktvā muniśrēṣṭhaṃ

vaidēhō mithilādhipaḥ |

pradakṣiṇaṃ cakārāśu

sōpādhyāyaḥ sabāndhavaḥ || 1.65.39 ||

viśvāmitrō'pi dharmātmā

saharāmaḥ salakṣmaṇaḥ |

svavāsamabhicakrāma

pūjyamānō mahātmabhiḥ || 1.65.40 ||

*|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye
bālakāṇḍē pañcaśaṣṭitamah sargaḥ ||*